

JIMI HENDRIX

EVOKACE

Charles R. Cross:
POKOJ PLNÝ ZRCADEL
Životopis Jimiho Hendrixe

V O L V O X G L O B A T O R

EVOKACE

Charles R. Cross

POKOJ

PLNÝ ZRCADEL

Životopis Jimiho Hendrix

Charles R. Cross

Room Full of Mirrors: A Biography of Jimi
Hendrix

Z angličtiny přeložil Vít Mlejnek

Copyright © Charles R. Cross, 2005

Translation © Vít Mlejnek, 2008

ISBN 978-80-7511-547-8

Charles R. Cross

POKOJ PLNÝ ZRCADEL

Životopis Jimiho Hendrixe

Z anglického originálu Room Full of Mirrors:
A Biography of Jimi Hendrix vydaného
nakladatelstvím Hyperion v USA roku 2005
přeložil Vít Mlejnek

Odborný redaktor Vojtěch Lindaaur

Odpovědný redaktor Petr Zenkl

Vydalo nakladatelství Volvox Globator,

Bořivojova 99, Praha 3 – Žižkov,
jako 67. svazek edice Evokace,
celkově jako svou
1166. publikaci.
Vydání druhé
Praha 2020

Adresa knihkupectví: Volvox Globator,
Štítného 16, Praha 3 – Žižkov

www.volvox.cz

Předmluva

Životopisci často bloumají po hřbitovech a opisují epitafy z náhrobků, jen málokterý ale sleduje hrobníka, jenž s lopatou odkrývá ztracený hrob, tak jako já během práce na této knize. Znovuobjevení hrobu matky Jimiho Hendrixe bylo nejmrazivějším zážitkem za celé čtyři roky, během nichž kniha *Pokoj plný zrcadel* vznikala: a také nejpřekvapivějším. Došlo k němu z prostého důvodu. Nemohl jsem prostě uvěřit, že hřbitov Greenwood Memorial Park nemá přesně vyznačené místo hrobu Lucille Hendrixové – Mitchellové, a tak jsem na správu hřbitova dotíral tak dlouho, dokud neposlala pracovníka – vybaveného lopatou a prastarou mapou – aby hledal v řadách rozpadajících se náhrobních kamenů. Všichni životopisci, kteří si za předmět svého zájmu zvolí již zesnulého člověka, jsou svým

způsobem hrobníci. Máme v sobě i něco z doktora Frankenstein – našeho „svěrence“ se snažíme vrátit mezi živé, byť jen dočasně, na stránkách knížek. Naším cílem však obvykle bývá vykreslit hlavního hrdinu jako živoucí postavu, což většinou neznamena, že hledáme jeho tělesné ostatky ve ztrouchnivělých rakvích. Nic vás nemůže připravit na ten okamžik, kdy stojíte uprostřed sešeřelého hřbitova a v němém úžasu sledujete, jak lajdáckého archeologa připomínající hrobník prudce boří svojí lopatu do hlíny.

Jestli hřbitovní dobrodružství vůbec mělo nějaké ospravedlnění, pak pramenilo ze skutečnosti, že práce na Hendrixově životopise začala před třiceti lety jakousi zvláštní shodou okolností právě na tomto hřbitově. Jako dospívající fanoušek jsem tehdy poprvé navštívil hřbitov Greenwood Memorial, pár mil jižně od Seattlu, abych projevil úctu jedné z hudebních legend. Při výpravě k hrobu Jimiho Hendrixe mi, jako všem ostatním poutníkům, v hlavě prostě musela běžet slova mých oblíbených písniček – „Purple Haze“, „Wind Cries Mary“ nebo Jimiho geniálního pojetí Dylanovy „All Along the Watchtower“. Stokrát

obebrané desky Jimi Hendrix Experience se nestaly jen hudebním doprovodem mého mládí, ale i soundtrackem celé generace. Otec slyšel desku *Electric Ladyland* přes stěny mého dětského pokoje tolikrát, že přesně věděl, kdy zabušit na dveře, abych hudbu ztlumil – než Jimi poprvé sešlápne pedál svého fuzz boxu.

Jako puberták stojící nad oním hrobem jsem o Jimiho minulosti věděl jen pár detailů, ovšem jeho životní příběh byl tak fantastický a dovedený do krajnosti, že přímo vybízel k vytváření mýtů. Většina článků, které jsem začátkem sedmdesátých let jako kluk čítal, udělala z Jimiho Boha elektrické kytary, hudební ikonu, jež jako by už ani nebyla člověkem z masa a kostí. Stal se křiklavě barevným obrazem na černém pozadí, s nepřírozeně obrovským, svatozáří doplněným afrem, přesně jako na plakátu, který zdobil stěnu mého pokoje. Působil záhadně a tak exoticky, že by klidně mohl být návštěvníkem z jiné planety. Tento kult částečně vyvolala genialita jeho hry – již se za celá desetiletí nikdo nevyrovnal – zbytek tajemné mlhy vypustily nahrávací společnosti, které na udržování legend a jejich mytologizování

vydělávají.

Tato kniha představuje moje čtyřleté, 325 rozhovory podložené úsilí dešifrovat Hendrixův tajný kód a zjistit, jaký opravdu byl, vdechnout onomu plakátovému obrazu život, vytvořit portrét skutečného člověka. Byť jsem na ní reálně začal pracovat až v roce 2001, v duchu jsem ji psal už od své první návštěvy Jimiho hrobu v sedmdesátých letech. Jakožto autor, který se specializuje na hudbu Severozápadu Spojených států, jsem stejně vždycky tušil, že tématu Jimiho Hendrixe neuniknu – jako začínající herec, který ví, že se jednou bude muset seznámit se Shakespearovým dílem.

O Jimim jsem sám začal psát začátkem osmdesátých let, kdy se také objevily snahy postavit mu v Seattlu pomník. Byť se vyskytlo pár velkolepých nápadů, jak vhodně uctít jeho památku – padaly návrhy založení městského parku nebo přejmenování ulice – nakonec ji pošpinilo zuřivé politické tažení proti drogám, podpořené televizní kampaní „Prostě řekni: Ne“. Jeden televizní komentátor tvrdil, že jakékoliv uctění Hendrixe je oslavováním „člověka závislého na drogách“. Tyto hysterické výlevy zmařily původní snažení a

jejich výsledkem byl kompromisní pomník v podobě „vyhřívaného kamene“ s vytesaným Jimiho jménem, umístěný v sekci africké savany zoologické zahrady v Seattlu. To mě dohnalo k napsání článku do jednoho časopisu, ve kterém jsem vyhřívaný kámen označil za projev rasismu a xenofobie i za důkaz, že většinově bělošské město Seattle si nevází hudebního dědictví černošské kultury. Kámen v zoo – stojí tam dodnes, jen vyhřívací zařízení už bylo rozbité, když jsem si pomník posledně prohlížel – učinil z Jimiho autentického hrobu ještě důležitější cíl výprav fanoušků, neboť jen málokdo považoval zoo za vhodné místo k truchlení po Jimim nebo k uctění jeho památky.

Jimiho otce, Ala Hendrixe, jsem poprvé potkal na konci osmdesátých let a při různých příležitostech s ním pořídil několik rozhovorů o minulosti a odkazu jeho syna. Jedna z mých prvních otázek mířila na Jimiho hrob: proč má nejslavnější levoruký kytarista v historii rocku do náhrobního kamene vytesanou pravorukou kytaru? Al odpověděl, že se autoři pamětního kamene prostě spletli. Na detaily si pan Hendrix nepotrpěl, zvláště když přišla řeč na minulost jeho zesnulého syna.

Al byl tak laskavý, že mě pozval do svého domu, který sám o sobě připomínal Jimiho zájezdní muzeum. Žádný rodič nechce pohřbívat svoje děti a Alovým krutým osudem bylo přežít svého prvorozeného syna o více než třicet let. Stěny jeho domu pokrývaly zlaté desky a Jimiho zvětšené fotografie. Mezi Jimiho obrázky z dětství, nebo ve vojenské uniformě, se skvělo i několik fotografií, jež nemohou chybět v žádné koláži klasických fotografií šedesátých let: Jimi na jevišti festivalu v Monterey zapaluje svoji kytaru; Jimi v bílé haleně se střapci stojí na podiu festivalu Woodstock; Jimi v sametovém „motýlím“ kostýmu hraje na festivalu Isle of Wight. Domácí galerii doplňovalo několik fotografií Jimiho bratra Leona a poněkud bizarně také ohromná malba Alova vlčáka, který mu posel. Na stěně ve sklepě jsem objevil známý obrázek – stejný zbožšťující plakát psychedelicky barevného Jimiho na černém pozadí, jaký jsem vlastnil coby dospívající kluk.

Nikdy jsem se Ala Hendrixe nezeptal, proč hrob Jimiho matky zůstal skoro padesát let ztracený, a už se ho ani nezeptám, jelikož v roce 2002 zemřel. Během několika let, která si

vyžádalo dokončení *Pokoje plného zrcade* 1, odešlo přinejmenším pět lidí, s nimiž jsem do knížky udělal rozhovor, včetně baskytaristy Experience Noela Reddinga. Noela jsem při různých příležitostech zpovídal nejméně desetkrát, nicméně po jeho náhlém skonu v květnu 2003 mě přesto silně zasáhlo, když jsem si uvědomil, že náš dva týdny starý rozhovor zůstane jeho posledním osobním svědectvím. Při psaní této knihy se mě občas zmocňoval pocit, že s odchodem pamětníků se pomalu vytrácejí i vzpomínky na Jimiho éru, a tato pomíjivost mne při rozsáhlém bádání ještě více zavazovala a motivovala k dohledávání dalších detailů.

Při návštěvě několika míst nebo při různých rozhovorech jsem přesto Jimiho Hendrixe hmatatelně cítil, jakoby skoro oživnul. Na Jackson Street v Seattlu, někdejším centru nočního života černošské komunity na Severozápadě – uprostřed výkladních skříní, za nimiž před padesáti lety fungovaly hudební kluby, které hostily místní talenty jako Raye Charlese, Quincyho Jonese a Jimiho – můžete najít střípky, jež tu dobu stále dobře pamatují. Jenom kousek cesty od Dvacáté třetí Avenue

přežívá uprostřed vybouraného bloku dům, v němž Jimi vyrůstal; demolice ho ušetřil nápad zachovat jej do budoucnosti jako památku. Zastavte se v květinářství na rohu a prodavačky vám řeknou, že si Jimiho pamatují ještě jako žáka základní školy Leschi. Naproti přes ulici v kavárně Starbucks každé ráno usrkává kávu šedovlasý gentleman, který to kdysi na tanečním parketu roztáčel s Jimiho matkou, Lucille. A v domově důchodců na dalším rohu sedí v kolečkovém křesle osmaosmdesátiletá Dorothy Hardingová a vypráví, jak o malého Jimiho pečovala, i o bouřlivé noci, za níž se narodil.

Většina lidí z černošské komunity Seattlu Jimiho znala a zná pod jeho rodinnou přezdívku „Buster“ (Cvalík). Zejména jeho příbuzní ho v následujícím textu tímto jménem často nazývají. Já sám si dovoluji držet se v celém textu jména „Jimi“, jednak v zájmu zachování celistvosti a také proto, aby nedocházelo k záměně s Jimiho nejlepším kamarádem z dětství, Jimmym Williamsem, který v našem vyprávění často vystupuje. Hendrix používal jméno „Jimi“ až od svých dvaadvaceti, ale i poté pro většinu rodinných

příslušníků a známých ze Seattlu zůstal „Busterem“.

Sledování Busterových kroků mě několikrát zavedlo na Jackson Street, ale také do tajemných zákoutí Londýna, San Franciska, Los Angeles, nebo do Harlemu a Greenwich Village v New Yorku a na další místa po celém světě. Ocitl jsem se v pivem prosáklých tančírnách na severu Anglie, kde kdysi vystupovali Experience, i v zatuchlých sklepeních Seattlu, v nichž dospívající Jimi Hendrix s kluky ze sousedství cvičil na kytaru. Přivedlo mě nad zaprášené archivní záznamy z přelomu 19. a 20. století i na staré hřbitovy, jako Greenwood Memorial, kde jsem se díval, když hrobníková lopata poprvé narazila na skromný erární náhrobek Lucille Hendrixové – vlastně obyčejnou cihlu – překrytý třiceticentimetrovým nánosem zeminy. Hrobník vyhodil poslední lopatu hlíny a na místo hrobu Jimiho matky poprvé za několik posledních desetiletí dopadlo denní světlo. Když Leon Hendrix poprvé spatřil náhrobek označující, kde pohřbili jeho matku, rozplakal se. Přesné místo jejího hrobu dosud neznal.

Ve sklepě domu Ala Hendrixe byl dlouhá léta

svým způsobem pohřbený jiný památečný předmět po Jimim Hendrixovi. Ležel zastrčený v rohu a ukazoval se jenom důvěryhodným návštěvníkům. Šlo o šedesát centimetrů široké a metr dvacet vysoké rozbité zrcadlo, „vyrobené“ Jimim. Al si data a letopočty nikdy moc nepamatoval, ale Jimiho bratr Leon dosvědčil, že zvláštní umělecké dílo patřilo Jimimu a vzniklo někdy během roku 1969. „Viselo v Jimiho newyorském bytě,“ vzpomíná Leon, „a po jeho smrti ho poslali mému tátovi.“ V rámu bylo přes padesát střepů rozbitého zrcadla připevněných plastelínou v té poloze, v jaké byly předtím, než se zrcadlo rozbilo. Všechny střepy směřovaly špičkou ke středu zrcadla tvořenému neporušeným kruhem velikosti talířku. „Tohle,“ říkal Al Hendrix, když ten surrealistický artefakt jak od Salvadora Dalího vyndával z kredence, „byl Jimiho ‚Pokoj plný zrcadel‘.“

„Room Full of Mirrors“ (Pokoj plný zrcadel) se jmenovala písnička, kterou začal Jimi psát v roce 1968. Načrtnul několik ranných verzí jejího textu a několikrát skladbu také nahrál. Za jeho života nikdy oficiálně nevyšla, ale Hendrix zvažoval její zařazení na svoje plánované čtvrté

studiové album. Jak tato skladba dosvědčuje, Jimi měl mimořádný cit pro sebereflexi a zvláštní schopnost vyjadřovat pomocí hudby opravdové pocity. Zatímco diváci se na Hendrixových koncertech dožadovali efektních kytarových kousků v hitech jako „Purple Haze“, Jimi v soukromí tíhnul spíše k psaní melancholických a přemýšlivých skladeb, jakou je právě „Room Full of Mirrors“, nebo hraní klasických bluesových čísel, na kterých vyrůstal.

Skladba „Room Full of Mirrors“ vypráví příběh člověka tak beznadějně uvězněného v sebezpytujícím vnitřním světě, že ho mučivá sebereflexe pronásleduje dokonce i v jeho snech. Vymaní se z něj, až když rozbije všechna zrcadla a poraněn jejich střepy pak hledá „anděla“ – jedině ten ho může definitivně vysvobodit. Když v rukou držíte hmotné vyjádření této metafory – umělecké dílo v podobě rozbitého zrcadla, které Jimiho otec schovával ve sklepě svého domu – nemůžete přitom nepomyslet na hlubokou komplikovanost muže, jenž takovou písničku složil. Představujete si den, kdy Jimi Hendrix v padesáti střepích svého uměleckého výtvoru

upřeně pozoroval vlastní odraz. „Neviděl jsem nic,“ zpívá v té písničce, „jen sebe.“

Charles R. Cross

Seattle, Washington

duben 2005

Prolog **POKOJ PLNÝ** **ZRCADEL**

LIVERPOOL, ANGLIE

9. dubna 1967

„Žil jsem v pokoji plném zrcadel,
neviděl nic, jen sebe.“

– JIMI HENDRIX,
„Room Full of Mirrors“

„NEZLOBTE SE CHLAPI, ale takovej jako vy, tady nenalejvame. To víte, máme své pravidla.“

Ta slova přiletěla zpoza baru, od rtů nerudně vyhlížejícího starého páprdy, jehož ruce se senilně třásly, jakoby ho každou chvíli měla skolit mrtvice. Jen co vyštěkl své varování, obrátil se a roztočil pivo pro dalšího štamgasta. Přeměřil si je tak rychlým pohledem – vlastně jediným mrknutím zkušeného oka – že dva muži stojící před ním vůbec nepochopili, proč nemohou také dostat drink. Bylo to zvláštní, stáli přeci v klasické anglické knajpě, kde by měli obsloužit každého, kdo má v kapse dost peněz na útratu: od dětí přes opilce, co už se neudrží na nohou, až po uprchlé trestance ještě s koulí u nohy.

Jedním z odmítnutých mužů byl jednadvacetiletý Noel Redding, baskytarista skupiny Jimi Hendrix Experience. Noel se narodil v městě Folkestone na jihovýchodě Anglie, svůj dosavadní život strávil po putykách a na jejich svérázné výčepní byl zvyklý. Ještě se mu nestalo, aby mu někdo nechtěl nalít, leda tak po zavíračce. Ale tady se ještě zdaleka nezavíralo, a Redding proto neměl

ani páru, kvůli čemu se na ně barman takhle obořil. „Opravdu mě napadlo,“ vzpomínal Noel po letech, „že ten chlápek nenávidí náš singl ‚Hey Joe‘.“

Noel i jeho společník, Jimi Hendrix, měli na krku uvázané purpurové šátky a na jejich hlavách se majestátně tyčily průsvitné svatozáře kudrnatých vlasů. Noel si oblékl zářivě fialové zvonáče, zatímco Jimiho obepnuté kalhoty krejčí ušil z vínově rudého sametu. Zbytek Jimiho modelu tvořila zřasená pirátská košile s nadýchaným fiží na prsou a kabát s černou pelerínou. Takhle se oblékali jenom divadelní herci v divadelních hrách z osmnáctého století, nebo rockové hvězdy. Ale stejně, Noel a Jimi vzbudili svou výstředností pozornost už ve stovkách podobných hospod a ještě se nestalo, že by je někde odmítli obsloužit. V Londýně tomu obvykle bylo právě naopak: jakmile je poznali, začali se k nim chovat jako ke členům královské rodiny a obdivně jim padali k nohám.

Tehdejší Anglie nepochybně propadala kouzlu Jimiho Hendrixe, který toho roku oslavil dvacáté čtvrté narozeniny. Za oněch šest měsíců, jež strávil ve Velké Británii, se stal čestným hostem mnoha podniků a pivo mu

jednou koupil dokonce i miláček národa Paul McCartney. Jimi sledoval, jak ho legendární muzikanti, které sám dlouho obdivoval – Eric Clapton, Pete Townshend nebo Brian Jones z Rolling Stones – přijali do svého kruhu vyvolených jako sobě rovného, jako kamaráda. Tisk ho halasně vítal jako jednu z nastupujících rockových hvězd a oslavoval jej přívlastky typu „Divoch z Bornea“ a „Černý Elvis“. Dát si mezi dvěma koncerty pivo, o což se s Noelem právě pokoušeli, bylo obtížné pouze když Jimiho obklopil houf jeho nespočetných obdivovatelů. Aby se vyhnuli takovým fandům a fanynekám, z nichž mnohé považovaly Jimiho sexappeal za neodolatelný, vybrali si Jimi a Noel tuhle zapadlou hospodu, aby rychle spláchli žízeň před dalším vystoupením. Samozřejmě, byli v Liverpoolu, kde místní fandili hlavně domovským Beatles, ale že je rovnou odmítli obsloužit, to by vycházející superhvězda nečekala v žádném britském městě. „Byla to typická anglická hospoda,“ poznamenal Noel. „Nacpaná přístavními dělníky, obchodníčky a podobnou sebrankou.“

Jak se Jimi později Noelovi svěřil, v té hospodě ho nejprve napadlo, že ho diskriminují kvůli

barvě jeho pleti. Jako černý Američan, který žil na jihu Spojených států, Jimi dobře věděl jaké to je, když vás odmítnout obsloužit z rasových důvodů. Musel často snášet jižanské předsudky proti „černým hubám“, krom dalších ponížení například chodíval kolem občerstvovacích fontánek s vodou a nápisem „jenom pro bílé“. Okna domu v Nashville ve státě Tennessee mu jednou vystřelili jen a jen proto, že byl černocho. Tři roky se trmácel po mizerných štacích Chitlin‘ Circuitu – řetězci laciných kabaretů, heren a nálevení, kde se hrálo rhythm and blues pro takřka výhradně černošské publikum. Aby na tyto koncerty vůbec došli, museli si potulní černošští muzikanti každou cestu pečlivě naplánovat – potřebovali vědět, kde dostanou jídlo a kde je pustí na záchod, jelikož tyto banální služby byly černochoům v jistých oblastech bělošské Ameriky prostě zapovězeny. V zájezdovém autobuse se s Jimim po Chitlin‘Circuitu jednou kodrcal i Solomon Burke, legenda soulu. Burke později vyprávěl o incidentu, k němuž došlo, když se jejich kapela zastavila před jedinou restaurací jakéhosi zapadákovy. Jelikož věděli, že zde černocho neobslouží, vyslali bělošského basistu, aby koupil jídlo a nechal jej zabalit pro ostatní. Bílý

hudebník byl už jenom pár metrů od autobusu, když se mu krabice s jídlem, které nesl, začaly smekat a Jimi vyběhl ven, aby mu pomohl. „Bělošský chlápci, jimž to tam patřilo, spatřili, pro koho ve skutečnosti jídlo připravili,“ vzpomínal Burke. Hendrix a Burke s hrůzou sledovali, jak se k nim od pultu blíží skupina chlapů, kteří se výhruzně rozmachují sekyrkami jako vražednými zbraněmi. „Vzali všechno jídlo a vyhodili ho na zem,“ řekl Burke. „Nebránili jsme se, neboť jsme věděli, že by nás mohli a *směli* zabít a že na svojí straně měli i šerifa, který by jim ještě rád pomohl.“

V Anglii měl Jimi od většiny projevů rasové diskriminace pokoj, brzy zjistil, že v Británii platí za ukazatele společenského postavení spíše příslušnost ke třídě a přízvuk. Ve Spojených státech jeho kariéru brzdil etnický původ, zvláště když překračoval hranice žánrů a hrál muziku, jež se nevešla do všeobecně přijímaných rasových škatulek „bělošského“ rocku a „černošského“ rhythm & blues. V Anglii byl jeho původ i americký přízvuk vítanou novinkou. Jako Amík i černoch v jedné osobě působil jako jedinečný typ outsidera, kterému status cizince neškodí, ale naopak je

díky němu obdivován. „Byl to první černý Američan, jehož jsem potkal,“ vzpomínal Noel Redding, „a už jenom proto mi připadal tak zajímavý.“ Sting, který v roce 1967 jako teenager navštívil koncert Jimi Hendrix Experience, později napsal, že na tomto vystoupení „poprvé na vlastní oči uviděl černocho“.

Další věcí, která Jimiho tehdy v oné liverpoolské hospodě zarazila, byl zájem o jeho kabát. Nosil starobylý vojenský kabátec, který působil jako památka na slavné časy Britského impéria. Plášť, který si koupil na bleším trhu v Londýně, byl velkoryse vyzdobený: na prsou se skvělo šedesát tři zlatých knoflíčků; rukávy a prostředek krášlilo propracované zlaté vyšívání a kabátu nechyběl ani límec, díky němuž musel každý, kdo si jej oblékl, vypadat trochu jako anglický švihák – dandy. „Kvůli tomu kabátu měl problémy už předtím,“ vzpomíná Kathy Etchinghamová, tehdejší Jimiho přítelkyně. „Tihle staří důchodci zmerčili, jak si to jejich ulicí v tomhle kabátě vykračuje divoce vypadající černoch, a přitom moc dobře věděli, že nesloužil u husarů.“ Angličtí váleční veteráni se nenechali dlouho pobízet, aby dali najevo

své pohoršení nad tím, že si Jimi dovoluje nosit takový kabát, a jelikož se nedívali na „Top of the Pops“, nemohli tušit, že mají tu čest s rockovou hvězdou. Všechny konflikty, které kabát způsobil, se většinou rychle vyřešily, když se nekonečně zdvořilý Jimi omluvil a přidal k lepšímu, že je také čerstvým veteránem 101. výsadkové divize Armády Spojených států amerických. To na umlčení starých pánů bohatě stačilo a Jimi si navíc vysloužil i vděčné poplácání po zádech. Dokonce ještě v roce 1967 si většina Britů pamatovala, jak se příslušníci legendární 101. divize s odvahou skutečných hrdinů během Dne D snesli na padácích na území Normandie.

Hendrix se v tom kabátě prostě nedal přehlédnout. Měřil jenom metr šedesát, ale lidé mu často mylně hádali skoro dva metry, přinejmenším proto, že díky svému gigantickému afru vypadal vyšší, než ve skutečnosti byl. Jeho hubená, kostnatá postava, připomínající převrácený trojúhelník, tento klamný dojem jenom umocňovala. Měl úzké boky, útlý pas, ovšem neskutečně široká ramena a paže. Jimiho sytě karamelové – stejná barva zdobila i zbytek jeho těla – prsty byly

dlouhé a zakřivené. Jeho spoluhráči z kapely mu z legrace přezdívali „Netopýr“, neboť s oblibou ve dne zatahoval závěsy, aby mohl spát, přezdívkou se ale hodila i k jeho zálibě v nošení plášťů, která posilovala jeho až nadpřirozený vzhled. „Když jsme v Londýně šli po ulici,“ vzpomíná Kathy Etchinghamová, „lidi se někdy prostě zastavovali a zírali na něj, jako na nějaké zjevení.“ Jimi měl široké, hnědé oči mandlového tvaru, které se na světle leskly. Okamžitě se stal oblíbencem britských novinářů, o fotografech ani nemluvě. Ti ho teprve zbožňovali pro jeho modelku připomínající schopnost vypadat skvěle z jakéhokoli úhlu, umocněnou jemným výrazem ve tváři, který napomáhal všem jeho fotografiím, aby vyprávěly příběh. Dokonce i přes tak neosobní medium, jakým je novinová fotografie, sálala z Jimiho sexualita, jež působila nebezpečně i exoticky.

Tato třpytivá krása ale v ocelově šedých očích liverpoolského výčepáka nestála ani za zlamanou grešli, a tak se Jimi i přes opakované zdvořilé prosby a několik librových bankovek vysázených na barový pult svého piva nedočkal. Jimi možná zvažoval, že starého pána

poinformuje o své stoupající slávě, ale pohár jeho trpělivosti už pomalu začínal přetékat. I když ho přátelé znali jako tichého a dobře vychovaného chlapce, příroda Jimiho rovněž obdařila prchlivou povahou, která čas od času vzplanula, zvláště když se povzbudil alkoholem. V takovém případě platilo: Bůh ochraňuj každého, kdo se mu připlete do cesty. „Když se vytočil,“ říká Etchinghamová, „vybuchnul jako papiňák.“ Ale přinejmenším v téhle hospodě na svůj drink stále jenom čekal, což snižovalo nebezpečí, že se staříkem vytře podlahu.

Nakonec se Jimi, trošičku koktavě – pozůstatek z dětství, který se u něj stále projevoval, když byl nervózní – na barmana obořil. „Nechceš mi nalejt...,“ zeptal se rozzlobeně, „pprotože sem černej?“

Výčepní raději dlouho neotálel s přesvědčivou odpovědí: „Ne, proboha, člověče! Nečetl si snad ten nápis na dveřích?“ S těmito slovy stařík popadl utěrku a popuzeně se odšoural na opačný konec baru.

Jakmile se rozptýlila mračna rasových predsudků, Jimimu s Noelem se ulevilo a

vrátila se jim dobrá nálada. Vyměnili si úšklebky pubertálních kluků, kteří provedli nějakou lumpárnu a teď čekají, až se na to přijde. „Rozesmáli jsme se,“ vyprávěl Noel. „Neměli jsme ponětí, co že jsme to vyvedli.“ Noel vtipkoval, že v Liverpoolu nejspíš musí jeden být členem Racků chechtavých – Noelova přezdívka pro Beatles – aby dostal napít. Potom vyšel ven omrknout dveře a uviděl na nich přednostně připíchnutá dvě oznámení. Prvním byl velký plakát zvoucí k návštěvě cirkusu, který stál opodál. Pod ním visel papír s rukou napsaným zákazem, jenž vysvětloval, proč Jimiho a Noela nechtěli v hospodě obsloužit. Když si jej Noel přečetl, dostal záchvat smíchu, který ho na chvíli srazil k zemi. Tak to se fakt povedlo, pomyslel si Noel, o tomhle si budeme v autobuse na turné povídat ještě měsíce. „Říkal jsem si,“ vzpomínal po mnoha letech Noel, „že se nemůžu dočkat, až o tom budeme vyprávět Mitchi Mitchellovi – ten nikdy nedopustí, abychom na to zapomněli.“ Když se vracel dovnitř, aby Jimimu všechno vysvětlil, spatřil, jak na sebe Jimi a výčepní ječí.

„Už jsem ti to jednou říkal, nemůžeme vás

obsloužit!“ trval barman na svém. „Máme své pravidla.“ Noel mezi ně chtěl vstoupit a zasáhnout, ale výčepní už se rozohnil natolik, že jeho přednáška nešla zastavit. „Ten nápis na dveřích je snad dost jasnej. Když pustíme dovnitř jedinýho z vás, tak nám vy šašci za chvíli zamoříte celou zpropadenou hospodu a to se potom nedá podnikat, vopravdu že ne. Už tak nás ruinuje, že máme za zadkem cirkus. Kdepak, ten nápis je dost jasnej: ‚Klaunům vstup zakázán!‘“

Noel vzpomínal, že Jimimu nějakou chvíli trvalo, než mu došlo, o čem je řeč. Dokonce i potom, co mu Noel na vysvětlenou zašeptal do ucha – „O kousek dál stojí cirkus a tenhle maník tady nechce žádný klauny. Myslí si, že jsme *klauni*“ – Jimi stále vypadal zmateně, skoro ohromeně. Ten takřka kosmický fór Jimimu docházel jen pozvolna a na jeho tváři se objevil ohromný, širokánský úsměv. Tak oni ho z hospody nevyhání proto, že je černocho nebo kvůli vojenskému kabátu, nebo kvůli tomu, že vypadá jako příliš nebezpečný pobuda, nebo protože je oblečený jako pirát, nebo protože je v Liverpoolu a není jedním z Beatles, i když v jistém slova smyslu byl tohle všechno

dohromady a ještě mnohem víc.

Toho jara platil Jimi Hendrix za nejžhavější rockovou hvězdu ve Velké Británii; za pouhé dva měsíce si oblékl stejný vojenský kabát pro vystoupení na festivalu v Monterey, které z něj udělalo hvězdu i v rodné Americe; po tomhle koncertě se z něj stala nejzářivější hudební hvězda na celém světě. Necelé dva měsíce předtím podal Paul McCartney Jimimu po jeho koncertě v Londýně jointa, poplácal ho po zádech a řekl: „Byls zatraceně úžasnej, kámo.“ Ale dnes odpoledne v hospodě uprostřed McCartneyho Liverpoolu nedostal Jimi ani pintu ležáku, ať si říkal, co chtěl. Výčepní se nedal přesvědčit, že před ním stojí rocková hvězda; vždyť ten klaun mu přeci povídal, že působí v nějakém cirkusáckém spolku zvaném „The Experience.“ A klauni, obzvlášť ti s trvalou na hlavě, pomyslel si stařík, nedělají podniku vůbec, ale vůbec dobré jméno.

Kapitola první LEPŠÍ NEŽ DŘÍV

SEATTLE, stát WASHINGTON

leden 1875 – listopad 1942

„Drahý Ale, gratuluji ke krásnému synovi.
Matka i dítě jsou v pořádku. Podmínky jsou
dnes
mnohem lepší než dřív. S láskou Lucille.“

– telegram DELORES HALLOVÉ ALU
HENDRIXOVI

JIMI HENDRIX SE NARODIL 27. listopadu

1942, den po Díkuvzdání. Příklad zdravého, téměř čtyři kilogramy vážícího miminka, považovala celá rodina za skutečný projev Boží milosti, za níž den předtím vzdávala své díky. Když Jimiho teta posílala telegram s radostnou novinou jeho otci, vzkaz obsahoval i větu „Podmínky jsou dnes mnohem lepší než dřív.“ Její slova nám mohou posloužit jako epigraf pro celou dosavadní historii rodiny Hendrixových a v ještě širším kontextu jako toužebné shrnutí toho, co zažívali všichni Američané černošského původu v tehdejších Spojených státech: jejich podmínky byly po dlouhou dobu špatné a snad až tato nová generace mohla doufat v jejich zlepšení a v život ve spravedlivějším světě. Příbuzní na obou stranách Jimiho rodiny oslavili jeho narození jako symbol nového začátku. „Jimi byl to nejroztomilejší děťátko pod sluncem,“ vzpomínala jeho teta Dolores Hallová. „Byl to drahoušek.“

Jimi se narodil na porodnickém oddělení Oblastní nemocnice, později přejmenované na Harborview, v Seattlu, ve státě Washington. Nemocnice nabízela majestátní vyhlídku na přírodní zátoku Puget Sound. Ze Seattlu se

pomalu stávalo jedno z hlavních přístavních měst na Tichomořském pobřeží Spojených států a v roce 1942 v něm žilo 375.000 obyvatel. Za válečných let město zažilo boom, během něhož místní loděnice chrlily vojenská plavidla a letecká společnost Boeing vyráběla bombardéry B17, které Spojencům vyhrály válku. V roce 1942 zavedly továrny celodenní směnný provoz a obrovský příliv pracovních sil rozšířil město a navždy změnil jeho rasovou demografickou mapu. Při sčítání lidu v roce 1900 se k černošskému původu přihlásilo pouze 406 obyvatel Seattlu, tedy přibližně půl procenta celkové populace. V desetiletí mezi roky 1940 a 1950 se místní černošská populace v důsledku hladu válečné mašinérie po pracovní síle a s ní související obrovské migrační vlně z Jihu rozrostla na číslo 15 666 a černoši se stali nejpočetnější rasovou menšinou v Seattlu.

Ani Jimiho matka ani jeho otec sice nepatřili k přistěhovalcům z válečných let, nicméně druhá světová válka i tak zásadním způsobem ovlivnila jejich životy. V době Jimiho narození byl jeho otec Al třiatdvacetiletým vojínem americké armády a sloužil na základně Fort Rucker v Alabamě. Al požádal svého velícího

důstojníka o otcovskou dovolenku, aby mohl odjet do Seattlu, ale dovolená mu nebyla povolena a místo toho skončil v base. Jeho nadřízení mu řekli, že je uvězněn kvůli podezření z možného nedovoleného opuštění posádky, aby mohl být přítomen u porodu. Když dorazil blahopřejný telegram od jeho švagrové, Al si odpykával trest ve vojenském žaláři. Později si stěžoval, že bílí vojáci v obdobných situacích dovolenku dostávali, ale jeho stížností se nikdo nezabýval. Al tak svého syna poprvé spatřil, až když chlapci byly tři roky.

Jimiho matce, Lucille Heter Hendrixové, bylo v době Jimiho narození pouhých sedmnáct let. Lucille se o svém těhotenství nemohla dovědět v méně příhodnou dobu, Ala totiž ten samý týden odvedli. Brali se 31. března 1942 u Oblastního soudu, oddával je smírčí soudce a než Al narukoval, stihli spolu jako právoplatní manželé strávit všehovšudy tři dny. Den před Alovým odjezdem se konal večírek na rozloučenou v klubu Rocking Chair, kde později posluchači objevili talent Raye Charlese. Lucille nemohla jako mladistvá pít alkohol, ale to bylo barmanům uprostřed

válečného šílenství srdečně jedno. Pár si tak mohl v klidu připít na nejistou budoucnost a na Alův šťastný návrat.

Osudové okolnosti, které zavinily, že první dítě se čerstvě oddanému páru narodilo v době, kdy Al sloužil tři tisíce mil od domova, otevřely ránu, která v manželství Ala a Lucille už nikdy nepřestala hnisat. Jistě, jejich odloučení nebylo v neklidných dobách druhé světové války ničím neobvyklým. Japonský útok na Pearl Harbor v prosinci 1941 vzedmul v Seattlu i dalších městech na Západním pobřeží vlnu zničujícího vzteku. Strach z japonského útoku tady zapříčinil rozbití tisíců rodin. Den před svatbou Ala a Lucille se Seattle stal prvním americkým městem, kde byli Američané japonského původu shromážděni a odvezeni do internačních táborů. Ve vězení nakonec skončilo 12 892 osob japonského původu ze státu Washington, mezi nimi i sousedé a přátelé Jimiho rodičů.

Ale k napětí ve vztahu Ala a Lucille přispívalo i něco víc než jenom válečná věrava. Al byl malé postavy, ale pohledný a také Lucille oplývala mimořádnou krásou mladé ženy, za níž se na ulici otočil každý chlap. Krom fyzické

přitažlivosti a společné lásky k tancování už je nespojovalo skoro nic, na čem by mohli své manželství vybudovat. Oba pocházeli z extrémně chudých poměrů a Al opouštěl Seattle s vědomím, že se ve službě o svojí novomanželku a dítě nebude moci kloudně postarat. Jejich vztah byl vlastně jen krátkým románkem – završeným vsutku bleskovým sňatkem – a jejich rodiny a přátelé mu zrovna nefandili. Lucille se musela jako nezletilá nastávající matka vzhledem ke svému věku, rase, třídnímu postavení i ekonomické situaci vyrovnat s extrémní zátěží. Právě kvůli chudobě se v Lucille zrodila hluboká nedůvěra v živitelské schopnosti Ala Hendrixe, což jeho naopak později vedlo ke zpochybňování Lucilliny věrnosti, poctivosti, a tudíž i svého otcovství.

OTÁZKY OTCOVSTVÍ A POKREVNÍ PŘÍBUZNOSTI se třísetletou historií rodiny Hendrixových táhnou jako červená nit. V onom zlomku jejich rodinné historie, který kroniky psané bílými zachytily, se zrcadlí osudy mnoha jiných potomků černých otroků. Jimi Hendrix

se stal jedním z prvních černošských rockových muzikantů, kteří dokázali oslovit převážně bílé publikum, ovšem jeho vlastní etnický původ obsahuje kompletní multirasovou směsici krve původních obyvatel Ameriky, afrických černochoů a jejich bílých pánů.

Jimiho dědeček z matčiny strany Preston Jeter se narodil 14. července 1875 v Richmondu, ve státě Virginie. Jeho matka bývala otrokyní a stejně jako mnoho jiných otroků z Richmondu, zůstala i po občanské válce u svých bývalých pánů a pracovala pro ně jako služka. Prestona počala právě se svým někdejší majitelem, ovšem zdali šlo o znásilnění nebo o dobrovolný akt – pokud se vůbec ve vztahu otrokyně pán dá hovořit o skutečné dobrovolnosti – není známo. Když se Preston v mládí stal svědkem lynčování, rozhodl se, že Jih opustí. Zamířil na Severozápad, neboť se doslechl, že se tam černochoům žije přeci jen o něco lépe.

Prestonovi bylo dvacet pět let, když přijel do Roslynu ve státě Washington, malého hornického města v Kaskádových horách, asi osmdesát mil východně od Seattlu. V Roslynu se bohužel setkal se zuřivým rasovým násilím, které si v ničem nezařadalo s neutěšenou situací

na jeho rodném Jihu. Vypuklo v důsledku rozhodnutí vedení místních dolů najmout černošské pracovníky, a rozbít tak probíhající stávku bílých horníků. Oblastní šerif napsal guvernérovi varovný dopis: „Sílí tam blbá nálada vůči Negrům a... obávám se, že dojde ke krveprolití.“ Několik rasově motivovaných vražd skutečně následovalo. „Vražda je tady na denním pořádku,“ poznamenal jeden z obyvatelů městečka.

Teprve kolem roku 1910 se černoši stali tolerovanou, i když ne zcela přijímanou, součástí společnosti Roslynu. Fotografie z roku 1908 zachycuje Prestona ve skupině černošských horníků, která pózuje před jediným salonem, do něhož byl černým povolen přístup, s výmluvným názvem Lokál pro barevný U Velkýho Jima E. Sheppersona. Rasová netolerance byla stále velmi znatelná. Když důlní exploze připravila o život čtyřicet pět horníků, včetně několika černochoů, bílí nedovolili pohřbít černošské oběti neštěstí na městském hřbitově. Nakonec kolem města vyrostlo dvacet různých hřbitovů, každý určený pro jinou etnickou skupinu či bratrstvo.

Po desetiletí stráveném v Roslynu odešel

Preston za prací do dolů v Newcastlu, rovněž ve státě Washington. V roce 1915 už žil v Seattlu, kde se živil jako zahradník. Jako čerstvý čtyřicátník si řekl, že je nejvyšší čas najít si manželku. V novinách *Seattle Republican* si zanedlouho všiml inzerátu mladé ženy, která touto cestou hledala manžela.

ŽENOU Z INZERÁTU a budoucí babičkou Jimiho Hendrixu z matčiny strany byla Clarice Lawsonová. Narodila se roku 1894 v arkansaském Little Rocku. Jako u mnoha černošských obyvatel Arkansasu, i v Clarice se mísila krev otroků a indiánů z kmene Čerokézů. Clarice svým dětem vyprávěla, že americká vláda pronásledovala její indiánské předky, z nichž někteří našli úkryt u černošských otroků a postupně se s nimi smísili.

Clarice měla čtyři starší sestry a pětice Lawsonových dcer pravidelně cestovala ze svého arkansaského domova do povodí řeky Mississippi v Louisianě, kde sbíraly bavlnu. Na jedné z těchto cest byla tehdy jednadvacetiletá Clarice znásilněna. Když Clarice později

zjistila, že je těhotná, její sestry se rozhodly, že ji odvezou na západ a rychle pro ni najdou manžela. Vybraly si Washington, když se od železničních dělníků doslechly, že tento stát nabízí lepší příležitosti pro černé.

V Seattlu si podaly zmíněný inzerát, přičemž Clarisino těhotenství zamlčely. Preston Jeter odpověděl a i když byl o devatenáct let starší než Clarice, začali se scházet. Když jej však její sestry začaly tlačit do manželství a vyplatily mu jistý finanční obnos jako věno, pojal podezření a vztah ukončil. Clarice porodila dítě a dala jej k adopci. Sestry nabídly Prestonovi více peněz, pokud si truchlící Clarice vezme. Souhlasil a ještě v roce 1915 byli oddáni. Přestože jim manželství vydrželo až do Prestonovy smrti o třicet let později, neobvyklé okolnosti jejich setkání vztah negativně poznamenaly.

Preston i Clarice přijeli na Severozápad, aby v kraji, kde rasový původ vyvolával přeci jenom méně problémů než kdekoliv jinde, začali nový život. V Seattlu to platilo do té míry, že zde na ulicích nebyly rasově segregované občerstvovací fontánky jako na rasistickém Jihu. Nicméně na celém Severozápadě se černoši setkávali sice s mírnějšími projevy

diskriminace, i ty však stále omezovaly jejich šance na lepší živobytí. V Seattlu žili černoši takřka výhradně ve čtvrti označované jako Centrální obvod, kde se na čtyřech čtverečních mílech mačkaly ty nejstarší a nejzchátralejší domy z celého města. Za jeho hranicemi majitelé domů pronajímali černochům byty jen zřídkakdy a vyhlášky mnohých čtvrtí zakazovaly prodej nemovitostí jiným než bílým občanům.

I přes omezené vyhlídky na důstojné bydlení dokázali černoští obyvatelé Seattlu z toho, že je město de facto segreguje, vytěžít i něco dobrého. V Centrálním obvodu založili semknutou komunitu se silným pocitem hrdosti na svůj původ a vzkvétajícími sousedskými vazbami. „Bylo to tak malé společenství, že když už jste neznali konkrétního člověka, určitě jste znali alespoň jeho rodinu,“ vzpomíná celoživotní obyvatelka čtvrti, Betty Jean Morganová. Čtvrť se rovněž stala domovem původních obyvatel Ameriky, stejně jako imigrantů z Číny, Itálie, Německa, Japonska a Filipín; místní školy zaplnila pestrá etnická paleta dětí. Ve čtvrti se sešlo tolik etnických a náboženských menšin – byla také centrem

židovského života ve městě – že se zde vyvinulo multikulturní prostředí, ve své době unikátní nejenom v Seattlu, ale v celých Spojených státech. Historička Esther Hallová Mumfordová pojmenovala svou knihu o černoších v Seattlu *Calabash* (Velká nádoba) s odkazem na africkou tradici vařit v jediném velkém kotli, ze kterého se nasytí celá vesnice. Tato metafora uzavřeného a soběstačného společenství přesně vystihuje atmosféru seattleského Centrálního obvodu v první polovině dvacátého století. Jeho silné společenské vazby a hřejivý pocit pospolitosti v komunitě se nesmazatelně otiskly do každého, kdo zde vyrůstal.

Černošská komunita v Seattlu měla svoje vlastní noviny, restaurace, obchody a co bylo vůbec nejlepší, i svou vlastní zábavní čtvrť, s centrem na Jackson Street. Ve zdejších nočních podnikcích a hernách vystupovali jazzoví a bluesoví muzikanti, známí po celých Spojených státech. Na místní scéně to žilo natolik, že ji jeden novinový redaktor přirovnal ke State Street v Chicagu nebo Beale Street v Memphisu. I když Preston a Clarice Jeterovi nepatřili k pravidelným návštěvníkům klubů na

Jackson Street, tento pestrý a pulsující „podzemní“ svět se stal prostředím, které zásadně ovlivnilo mládí a první léta dospělosti jejich dětí a nakonec i jejich vnuka, Jimiho Henrixe.

NEJTĚŽŠÍM ÚKOLEM pro černochoy v Seattlu – takovým, že se mu jen sotva něco vyrovnalo – bylo najít si pravidelné zaměstnání. Majoritní společnost v Seattlu černochoy ve většině ohledů tolerovala, ale jedinými profesemi otevřenými pro nebílé obyvatele města zůstávaly ty ve službách, na místech kuchařů, číšníků nebo nádražních nosičů. Podle dalšího obvyklého vzoru si Preston Jeter našel práci během stávky, kdy nastoupil jako přístavní dělník, což byla profese, kterou normálně zastávali pouze bílí. Clarice začala pracovat jako služka, tedy v zaměstnání, jež podle sčítání lidu v roce 1910 vykonávalo osmdesát čtyři procent černošských žen v Seattlu.

Během dalších deseti let Clarice porodila osm dětí, z nichž dvě se nedožily dospělosti a další dvě putovaly k adopci. Lucille, nejmladší z

Jeterových dětí, se narodila v roce 1925, o dva měsíce předčasně. Kvůli poporodním depresím a dalším komplikacím zůstala Clarice hospitalizována ještě půl roku po Lucillině narození. Preston, tehdy již padesátiletý a s vlastními zdravotními problémy, se nemohl o rodinu starat, a tak Lucille od nejútlejšího věku vychovávaly její tři sestry – Nancy, Gertruda a Delores. Nemocniční ošetřovatelky ji přinesly domů jednoho prosincového dne, kdy Seattle zažíval jednu ze vzácných sněhových bouří. „Musely s ní velice opatrně vyšlapat kopec k našemu domu,“ vzpomínala Delores Hallová, tehdy čtyřletá. „Pak mi ji daly do náruče a řekly: ‚Buď opatrná, protože tohle je tvoje nová sestřička.‘“

Rodina Jeterových v následujících letech čelila extrémním těžkostem. Clarice byla každou chvíli v nemocnici, trápily ji fyzické i psychické choroby, a tak museli rodiče své děti poslat do pěstounské péče u velké německé rodiny, která žila na malé farmě severně od Greenlake. V této téměř výhradně bělošské oblasti si je lidé často pletli s Cikány, další etnickou menšinou, jíž se bělošský Seattle štítil.

Když bylo Lucille deset let, rodina už opět žila

pohromadě v Centrálním obvodu. Jako dospívající dívka se Lucille vyznačovala pozoruhodně krásnýma očima a pružnou figurou. „Měla dlouhé, husté, černé a rovné vlasy a nádherný, široký úsměv,“ řekla o ní její nejlepší kamarádka z nižšího stupně střední školy, Loreen Lockettová. Preston a Clarice byli na Lucille mimořádně opatrní a na taneční zábavy ji začali pouštět až po jejích patnáctých narozeninách. Pohledná a živá dívka však přitahovala pozornost už předtím. „Byla to pěkná holka a výborná tanečnice,“ vzpomínal James Prior. „Měla hodně světlou pleť a pěkný vlasy. Mohla dostat propustku.“ „Propustka“ byl černošský slangový výraz pro někoho, kdo měl dostatečně světlou pleť na to, aby mohl vstoupit do světa bílých. Na takového člověka se pak sice jeho lidé dívali s jistou nedůvěrou, na druhou stranu měl ale otevřené dveře k zaměstnáním, o nichž si většina černochohů mohla nechat jenom zdát. Dokonce i v tehdejší černošské komunitě se světlejší pleť a rovné vlasy považovaly za znamení krásy a Lucille měla obojí.

Podle všech známých svědectví byla patnáctiletá Lucille dobře stavěná a trošičku

nezralá. Do vínku dostala rovněž hudební talent a uměla zpívat. Příležitostně se účastnila amatérských soutěží ve zpěvu a na jedné vyhrála cenu pět dolarů. Její největší radostí však bylo, když s nějakým šikovným partnerem stála na tanečním parketu. Jedné listopadové noci v roce 1941 se cestou na taneční zábavu ve Washington Hall zastavila v domě své spolužačky. Jako každá mladá dívka měla radost, že jde na koncert, zvlášť když jedním z vystupujících byl legendární jazzový pianista Fats Waller. Na návštěvě u kamarádky zrovna pobýval jakýsi mladík z Kanady. „A tak Lucille,“ vzpomínala později ona spolužačka, „potkala Ala Hendrixe.“

Kapitola druhá KBELÍK KRVE

VANCOUVER, BRITSKÁ KOLUMBIE,
KANADA 1875–1941

„Pracovala v podniku zvaným Kbelík krve.

Furt se to tam rvalo, každou chvíli
někoho zapíchli. Bylo to drsný místo.“

– Dorothy Hardingová

KDYŽ SI JIMI HENDRIX ve druhé polovině
šedesátých let poprvé vydobyl slávu, noviny
jeho jméno často komolily na „Hendricks.“

Hendrix to přijal jako součást šoubyznysu a komolení pokračovalo s různými variantami jeho křestního jména. Jméno jeho rodiny ale až do roku 1912 opravdu znělo Hendricks, dokud jej jeho dědeček nezkrátil na Hendrix.

Na rodokmenu Jimiho předků z otcovy strany najdeme, stejně jako u jeho matky, zástupce černých otroků, jejich bílých majitelů i indiánů z kmene Čerokézů. Jimiho dědeček z otcovy strany, Bertran Philander Ross Hendrix, se narodil v ohijském Urbana City, rok po skončení občanské války [1] Narodil se jako nemanželské dítě rasově smíšeného páru, tvořeného jeho matkou, někdejší otrokyní, a bílým obchodníkem, který ji dříve vlastnil. Matka jej v naději, že otec bude dítě podporovat, po tomto otrokářovi pojmenovala, její naděje se ale nenaplnily. Když Bertran dospěl, nastoupil jako kulisák u kočovné kabaretní společnosti z Chicaga. Tady se seznámil s Norou Moorovou a dvojice se vzala. Nořina prabába byla čistokrevná Čerokézka. Díky této příbuzné i předkům z matčiny strany můžeme říci, že Jimi Hendrix byl přinejmenším z jedné osminy indián.

Nora a Bertran přijeli do Seattlu v roce 1909,

když tam jejich výhradně černošská kabaretní společnost, „Velká dixielandová podívaná“, přijela vystupovat u příležitosti výstavy AljaškaYukonPacifik na Washingtonské univerzitě. Zůstali zde na léto, ale nakonec se přesunuli do Vancouveru, v kanadské Britské Kolumbii, jen kousek na sever od hranic státu Washington. Ve Vancouveru žilo ještě méně černochů a příslušníků ostatních menšin než v Seattlu a jelikož o černošský kabaret byl jenom malý zájem, Bertran si našel práci dělníka a sluhy. Ve Vancouveru dvojice pochopila, že jde o takřka stoprocentně bělošské město, kde se na ně dívají jako na exoty. Usadili se v imigrantské čtvrti Strathcona, jinak též centru nelegální výroby alkoholu a prostituce, jíž místní přezdívali „čtvereční míle hříchu“.

Noře a Bertranovi se během prvních šesti let manželství narodily tři děti – Leon, Patricie a Frank. V roce 1919 přišlo na svět jejich čtvrté a poslední dítě, James Allen Henrix, Jimiho otec. Al, jak mu vždycky říkali, se narodil s šesti prsty na každé ruce, což jeho matka považovala za špatné znamení. Nadbytečné prsty oddělila tak, že je odkrojila hedvábnou reznou nití, ovšem dorostly zpět. Al v dospělosti občas

děsil Jimiho kamarády, když jim ukazoval svoje extra miniaturní prstíky, kterým nechyběly ani malinkaté nehty.

Jako každá černošská rodina v Kanadě se i Hendrixovi v době, kdy byly lépe placené práce vyhrazeny pouze pro bílé, museli protloukat, jak to šlo. V roce 1922 přišel Bertran o práci obsluhy veřejných záchodků – považované za jednu z mála prací přístupnou všem rasám – poté, co ve městě došlo k vraždě, která vzedmula vlnu protičernošských nálad. Nakonec ho zaměstnali jako správce golfového hřiště, u čehož už zůstal až do své smrti v roce 1934.

Bertranova smrt i předčasný odchod nejstaršího syna Leona odsoudily rodinu k přežívání na sociálních dávkách od dobročinné organizace Canadian Relief. Nakonec ztratili i svůj domov. Nastěhovali se k novému příteli Nory, do zchátralé barabizny na East Georgia Street. Tady, v pokoji, který sdílel s bratrem Frankem a jedním dalším podnájemníkem, vyrostl Al v dospělého muže.

K nemnoha požitkům, jež si mohl dopřát, patřil poslech „Půlnoční čekané“, rozhlasového

pořadu, který vysílal dobové big bandové šlágry. Když bylo Alovi šestnáct, viděl vystoupení Duke Ellingtona a přispěvatel deníku *Vancouver Sun* ho vyfotografoval mezi tančícími návštěvníky koncertu. Spatřit se na obrázku v novinách, to byl jeden z mála radostných zážitků Alova dětství.

V letech dospívání se Al pravidelně účastnil tanečních soutěží. Chvástal se, jak dokáže svou partnerku vyhodit do vzduchu a vzápětí ji prudce elegantním pohybem nechat sklouznout mezi svoje nohy. Jenomže v Kanadě žilo tak málo černošek – a stýkat se s běloškou bylo nebezpečné – že Al propadal beznaději. Našel si místo kousek od domova v restauraci Chicken Inn, tehdejším centru černošské kultury ve městě. Tady si mohl mezi roznášením jídel občas zatancovat a šlo mu to tak dobře, že za svoje výkony na parketu pravidelně sklízel aplaus.

Krátce po svých osmnáctinách dostal nabídku, že by mohl boxovat za peníze. Byl podsaditý a svalnatý, ale i v dospělém věku měřil pouze metr sedmdesát. Boxerský promotér jej zavedl do sálu městské plovárny Crystal Pool v Seattlu, kde Al absolvoval svoje první zápasy

ve welterové váze. Dostal se až do finále, ale titul nezískal a zjistil, že slibovaný tučný šek byl jen falešnou návnadou. Ještě hůř než porážka bolet zážitek z hotelu Moore, kde Alovi a dalšímu černošskému boxerovi oznámili, že hotelový bazén je „pouze pro bílé.“ Seděli venku a dívali se, jak si zbytek týmu vesele plave.

Po návratu do Vancouveru Ala bez cavyků odbyli všude, kde žádal o práci. Opakovaně se ucházel o místo železničního nosiče, ale řekli mu, že je příliš malý, ačkoliv žádné požadavky na minimální výšku nosiče neexistovaly. Nakonec mu došla trpělivost, Kanadu opustil a zamířil znovu do Seattlu, v naději, že se mu tam snad bude dařit lépe a že si mezi mnohem početnější černoškou populací snáze najde přítelkyni.

Do Seattlu dorazil v roce 1940 se čtyřiceti dolary v kapse. Jeho prvním stálým pracovištěm se stal noční podnik Ben Paris, kde sklízel ze stolů a leštil boty. Nakonec našel práci ve slévárně; byla to tvrdá, ale dobře placená dřina. Jedinou skutečnou radost tehdy Al zažíval na tanečním parketu, kde se mohl alespoň na chvíli oprostít od svých starostí.

Tancovat vyrážel ve frajerském hnědém obleku s bílými proužky, přes který přehazoval tříčtvrteční béžový kabát. Takhle se vyparádil i toho večera, kdy se poprvé setkal s šestnáctiletou Lucille Jeterovou.

LUCILLE CHODILA v době prvního setkání s Alem do devátého ročníku a přestože byla mimořádně hezká, s chlapci ještě neměla příliš zkušeností – Al se stal jejím prvním přítelem. Jeho kanadské vychování ji zaujalo, avšak Ala na druhou stranu od některých příslušníků černošské komunity v Seattlu spíše odcizovalo. „Lidi v Seattlu se na přivandrovalce z Kanady koukali skrz prsty,“ povšimla si Delores Hallová. To, že Al v Seattlu skoro nikoho neznal, znamenalo problém, se kterým se dvojice musela opakovaně potýkat: Lucille měla přátel spoustu a navíc byla velice pohledná, což v Alově vyvolávalo hlubokou žárlivost. „Al byl samej sval,“ vzpomínal James Pryor. „Všichni se kvůli němu drželi od Lucille radši dál. Měl páru a nebál se ji použít. Jestli se kolem ní přeci jen některý vochovejtal, tak si dávali sakra pozor, aby je přitom nikdo neviděl,

protože kdyby se to Al domáknul, vymlátil by z nich duši.“

Al a Lucille za sebou měli prvních pár nevinných schůzek, ale jejich vztah upevnil až projev Lucilliny dobrosrdečnosti a věrnosti. Poté, co Al onemocněl kýlou a byl hospitalizován, se Lucille nechala v nemocnici zaměstnat jako dobrovolná ošetrovatelka, aby mu mohla být nablízku. Když Ala propustili, začal se o Lucille oficiálně ucházet a jak si dobový mrav žádal, pravidelně navštěvoval její rodiče. Lucilliny rodiče měli Ala rádi, ale nebrali ho vážně, neboť se jim zdálo, že jejich dcera je – v pouhých šestnácti – na vážný vztah příliš mladá.

Al ztratil práci ve slévárně, ale našel si jinou v kulečnickové herně. Když jednou po šichtě uklízel kulečnickové koule do regálu, v rádiu zaslechl zprávu o japonském útoku na Pearl Harbor. Jako jednadvacetiletý mladík si Al mohl být jistý, že ho brzy povolají do armády. Válečný čas tlačil a tak ani ve vztahu s Lucille nemohl již déle váhat. Na konci února už čekala dítě, což byl svým způsobem husarský kousek, uvážímeli, že Al bydlel v penzionu, kam měly ženské návštěvy vstup zakázán. Když to Lucille

oznámila svým rodičům, zuřili. „Byla miláček rodiny a tohle by nikoho nenapadlo ani v nejhorším snu,“ glosovala rodinou patálií sestra Delores.

Al poněkud neochotně Jeterovým přislíbil, že si jejich dceru vezme, ovšem Prestona, který se neúspěšně pokusil Lucille sňatek vymluvit, si tím nikterak neusmířil. Dvojice se vzala u Oblastního soudu a o tři dny později Al zamířil do služby. Po jeho odjezdu se Lucille, přestože vdaná a těhotná, vrátila do školních lavic, přičemž obě tajemství před spolužáky úspěšně skrývala. Byla tak štíhlá, že trvalo ještě měsíce, než se na ní těhotenství projevilo, a co se manželství týče, Al měl příliš hluboko do kapsy na to, aby jí koupil prsten. Lucille doufala, že nižší stupeň střední školy dokončí, ale nakonec se ukázalo, že s dítětem na cestě a takřka bez prostředků to nebude možné. Jednoho odpoledne nechala s posledním zvoněním svoje učebnice na lavici a už se do ní nikdy nevrátila.

NĚKOLIK DALŠÍCH měsíců žila Lucille nadále v domě svých rodičů, ačkoliv jejich

vztah byl vzhledem k situaci napjatý. Jeterovi měli finanční nouzi, žili ze sociálních dávek, a tak si prostě nemohli dovolit podporovat nezaměstnanou těhotnou dceru. Lucille si posléze našla práci servírky v jednom z klubů divoké scény na Jackson Street. Musela zalhat o svém věku, ale v podnicích, mezi něž patřil i nechvalně proslulý Kbelík krve, si s nějakou legálností stejně nikdo hlavu nelámал. Kromě roznášení nápojů se Lucille částečně starala také o zábavu. „Zpívala,“ vzpomínala Delores Hallová, „a chlapi jí dávali dýška, protože byla opravdu dobrá zpěvačka.“

Jako zaměstnankyně „Kbelíku“ se Lucille stala součástí toho, čemu hudební fanoušci říkali „Hlavní tah.“ „Tenhle termín se používal pro označení místa, kde se dělo všechno podstatný, kde to prostě žilo,“ vysvětloval Bob Summerise, jeden z prvních černých rozhlasových moderátorů v Seattlu, který ve čtvrti vlastnil obchod s deskami. „Přijels do novýho města a voptal ses: ‚Jak se dostanu k Hlavnímu tahu?‘ Hrát v tomhle podniku byla pěkná *divočina*. Pasáci, kurvy, hráči, drogový dealeri, pár feťáků, ale na druhou stranu všichni úspěšný černošský obchodníci, který sem

vyráželi, aby si dali skleničku a pobavili se.“ Na rohu Čtrnácté a Jacksonovy ulice stával jednoruký novinový kamelot, jemuž se říkalo Nespavec, protože nejnovější titulky vyřvával celý den a celou noc. Byla to čtvrť, kde se pořád něco dělo. Stačilo jenom prohodit, že míříte na Jackson Street, a každý hned věděl, co máte za lubem i to, že asi nebudete žádný svatoušek.

Tady se člověk setkal s úplně jinou podobou černošské kultury, než byla na víře a návštěvách kostela založená komunita, v níž vyrůstala Lucille. Ta se ale pro svůdnou exotičnost spousty klubů na Jackson Street rychle nadchla.

„Hlavní tah“ byl rovněž baštou rhythm and blues ve městě. V klubech jako Black And Tan, Rocking Chair nebo Little Harlem Nightclub existoval pestrý a bohatý alternativní svět, jaký si většina bílého Seattlu ani nedokázala představit. Jimmy Ogilvy, později zpěvák skupiny Dynamics, navštívil Jackson Street jako teenager a zjistil, že problémem není ani tak jeho bílá plet', ale spíše nevhodné oblečení. „Tady frčely frajerský obleky, velký klobouky a lakýrky,“ vzpomínal. „Nepustili tě dovnitř,

pokud si neměl správný oblečení. V klubech nikoho nezajímalo, jestli seš bílej; chtěli prostě, abys ses odvázal a tancoval. Ale hlavně si musel vypadat jak ze škatulky.“

Po krásnou, šestnáctiletou Lucille Jeter Hendrixovou byla práce na Jackson Street okamžikem, který změnil její život. Nevěděla hned všechno, ale rychle se učila. Delores si povšimla, že čtvrt' její sestru „zocelila“, navíc však Lucille pomohla i rozšířit její doposud omezené obzory. Čtvrt' se stala prostředím, v němž se cítila jako ryba ve vodě – znala místní lidi, oni znali ji a Lucille už nikdy nemohla být úplně spokojená tam nahoře, v usedlejších, hranicemi Centrálního obvodu vymezeném světě svých rodičů. Stejně tak se už nikdy nemohla cítit zcela pohodlně v tradičním světě reprezentovaném Alem Hendrixem, který jí pomalu začal připadat jako vzdálená vzpomínka.

NA KONCI LÉTA 1942 začalo být na Lucille patrné její těhotenství a nemohla už dále pracovat. Od podzimu žila u rodiny své

přítelkyně Dorothy Hardingové. Hardingová byla o pouhých sedm let starší než Lucille, ale už stačila porodit a jako samoživitelka vychovávat tři děti (později jich měla ještě šest). Patřila rovněž k prvním černošským ženám, zaměstnaným v seattleské loděnici, tedy místě, kde ještě před válkou barevní ani ženy pracovat nesměli. Snad ještě důležitější však bylo, že Hardingová jako most propojovala světy Hlavní ulice a „Hlavního tahu“. Dorothy chodila každou neděli do kostela, ale milovala také hudbu a muže – jedno z jejích dětí vzešlo z krátkého románu se zpěvákem Jackiem Wilsonem. Když se Lucille k Hardingové nastěhovala, byla již v pokročilém stádiu těhotenství. „Říkala mi tetičko,“ vzpomíná Hardingová. „Postarala jsem se o ni.“

Jedné větrné listopadové noci přišla na Lucille v Dorothyině domě těžká hodinka. Spěchaly do nemocnice a porod proběhl velmi rychle. Miminko spatřilo světlo světa 27. listopadu 1942 ve čtvrt na jedenáct dopoledne. Všichni přísahali, že roztomilejšího kluka ještě neviděli. Ještě večer mu teta Delores vymyslela přezdívku „Buster“ (Cvalík) podle postavy Bustera Browna z kreslených příběhů od

Richarda Outcaulta i podle názvu jednoho druhu dětských botiček. Později se říkalo, že si Jimi tuhle přezdítku vymyslel sám, podle herce Larryho „Bustera“ Crabbea, představitele hlavního hrdiny v sérii filmů o Flash Gordonovi, které Jimi zbožňoval. Takovou verzi příběhu sice Jimi vyprávěl, ale nemohl vědět, že mu tak říkali už tehdy, když byl ještě příliš malý na to, aby se vplížil do kina na odpolední představení. Po celý život jej většina příbuzných a sousedů v Seattlu oslovovala tímto jménem, inspirovaným zlobivým klučinou z legračních komiksů.

Přinejmenším částečným důvodem pro přezdítku byla i snaha vyhnout se oficiálnímu jménu, které vybrala Lucille: Johny Allen Hendrix. Jméno Johny se v její ani v Alově rodině obvykle nepoužívalo, což v Alově mysli navždy zaselo sémě pochybnosti o jeho otcovství. Měl za to, že dítě dostalo jméno po Johnu Pageovi, přístavním dělníkovi, kterému Dorothy Hardingová pronajímala pokoj. Hardingová popřela, že by Page s Lucille něco měl ještě před narozením dítěte, ovšem v jistém okamžiku se z nich milenci nepochybně stali. Lucille jistě mohla pojmenovat miminko po

Pageovi, ale stejně tak mohlo jít o náhodu, neboť John bylo v roce 1942 nejoblíbenější chlapecké jméno. Ať už to bylo jakkoliv, dítěti nikdo, dokonce ani jeho matka, Johna neřikal, a tak zůstalo pouze jedním ze tří občanských jmen, která Jimi Hendrix během svého života měl.

Al se o narození syna dověděl z telegramu od Delores. Když mu Lucille konečně poslala obrázek dítěte sedícího na jejím klíně, připsala k němu: „To jsem já a dítě,“ nepoužila tedy chlapcova jména. U další fotografie, kterou Delores pořídila a poslala Alovi, stálo: „Mému tatínkovi se vši láskou, malý Hendrix.“ Na druhou stranu Delores napsala: „Milý Allene: tady ti konečně posílám další obrázek tvého chlapečka, Allena Hendrix“. Na fotce jsou mu přesně dva měsíce a tři týdny. Vypadá dvakrát tak velký, no nemám pravdu? Doufám, že ti v pořádku dojde. Delores Hallová.“

Tyto snímky matky a dítěte jsou jedinými dochovanými fotografiemi Lucille. Přepjatě na nich pózuje s lehce překříženými nohama, oblečena v kostýmu s kabátkem, skromné sukni a bez punčoch, s lehce ironickým úsměvem, kterému však nechybí svůdný nádech. Svoje

rovné vlasy má stažené do culíku – styl, který bychom tehdy očekávali spíše u školačky než u ženy v domácnosti. Jí i miminku s naducanými tvářičkami to na fotografii sluší, oba mají stejně temné, mandlové oči. Žádný voják, sloužící vlasti daleko od rodiny, by se na takovou fotografii nedokázal dívat bez hořkosladkého pocitu, v němž se snoubí hrdost, erotická touha i stesk po domově.

Nedlouho po Jimiho narození poslali Ala do jižního Pacifiku, první snímek syna jej zastihl na Fidži. Al strávil většinu své služby v armádě mimo přímé bojové nasazení, a tak měl dost času, aby přemýšlel, co se asi tak děje, anebo naopak neděje, doma v Seattlu. Ve své vzpomínkové knize *Můj syn Jimi*, si Al povzdychnul, že po jejich sňatku mu Lucille psala často, ale „po Jimiho narození to neměla snadný“. Její potíže byly částečně finančního charakteru, poněvadž první peníze z Alova armádního platu jí přišly až po Jimiho prvních narozeninách. Ovšem od poloviny roku 1943 začaly Lucillin život komplikovat i další smutné okolnosti. V červnu zemřel otec Preston, což způsobilo další nervové zhroucení její celoživotně labilní matky Clarice. Clarice

se z jejich rodinného domu na čas odstěhovala a dům v její nepřítomnosti shořel do základů. Nebyli pojištěni a rodina přišla o veškerý majetek, včetně všech fotografií.

DALŠÍ ROK prožila Lucille s dítětem v provizorních podmínkách, stěhovali se od Dorothy Hardingové k sestře Delores a zase zpátky. Po pravdě řečeno, nikdo pro ni a její děcko neměl dostatek volného místa. Lucille dál pracovala v restauracích a nálevnách a o hlídání malého Bustera se dělily Dorothy, Delores nebo babička Clarice. „Lucille ze začátku dokonce ani nevěděla, jak vyměnit plínku,“ vzpomíná Hardingová.

Vzpomínky dcery rodinných přátel, Freddie Mae Gautieré, naznačují občasné zanedbávání péče. Freddie se později před soudem obšírně rozhovořila o tom, že Clarice jednoho zimního dne přišla s jakýmsi uzlíčkem v náruči ke Gautierovým a oznámila: „Tohle je mimino naší Lucille.“ Gautierová – v době příhody dvanáctiletá – vzpomínala, že dítě bylo „studený jak led, jeho nožičky už modraly,“ a

jeho plenka ztvrdla zmrzlou močí. Její matka dítě očistila, vykoupala v teplé vodě a protřela jeho pokožku olivovým olejem. Když se Clarice chystala k odchodu, paní Gautierová jí oznámila, že dítě zůstane u ní, dokud si ho nevyzvedne sama Lucille. Když Lucille dorazila, vyslechla si přednášku na téma „Jak správně pečovat o dítě“.

Zoufale chudá Lucille začala posléze navazovat známosti s jinými muži, aby sebe a dítě alespoň částečně zaopatřila. Jedním z těchto mužů byl, alespoň po nějakou dobu, i zmíněný John Page. Jestli z její strany šlo o projev necitelnosti vůči Alovi, nebo o zoufalý čin nezletilé matky na pokraji hladovění, či snad o kombinaci obojího, se dnes již nedozvíme. V temných dnech roku 1943 bylo stále ve hvězdách, jak dlouho bude válka pokračovat a zdali se kdokoliv z chlapců vyslaných do služby vůbec někdy vrátí domů. Jestliže Lucille Hendrixová svému v zámoří sloužícímu manželovi zahýbala, jistě nebyla mezi válečnými nevěstami žádnou výjimkou. „Myslím, že se ze všech sil snažila na něho počkat,“ myslí si Delores. „Byl pryč teprve krátce.“ Al to samozřejmě viděl jinak. „Řek‘ bych, že se Lucille držela vážně hezky dlouho,“

napsal v knize *Můj syn Jimi*, „ale pak se začala courat s kamarádkama a běhat za jinejma chlapama.“ Al si stěžoval, že jeho dopisy Lucille se mu často vracely, a když už se mu jednou za uherský rok uráčila odepsat, na místě zpáteční adresy čítal názvy pochybných hotelů.

Dokonce i Lucillina nejbližší rodina se strchovala o materiální zajištění dítěte a nezamlouval se jí ani John Page. Rodinní příslušníci si dělali takové starosti, že celou situaci konzultovali s právníkem, který jim řekl, že pokud Page odveze Lucille mimo stát Washington, budou ho smět žalovat pro trestný čin neoprávněného převozu nezletilé osoby přes státní hranici. Když se doslechli, že Page Lucille a dítě opravdu odvezl do Portlandu v Oregonu, sedli na vlak a rozjeli se za nimi. V Portlandu našli Lucille v nemocnici, kam se dostala, když ji Page zmlátil. „Měla Jimiho u sebe,“ vzpomíná Delores. „Vzali jsme ji i malýho a odvezli je domů.“ Jelikož Lucille tehdy bylo sedmnáct let, Pageho zadrželi, obvinili z porušení zákona „Mann Act“ [2] a odsoudili k pětiletému trestu odnětí svobody.

Lucille začala toho jara konečně pravidelně dostávat Alův válečný plat, což vylepšilo její

finanční poměry, ovšem nezdálo se, že by se díky tomu nějak usadila. Péče o Bustera – častěji a častěji – připadala na Delores, Dorothy a babičku Clarice. Když byly chlapci téměř tři roky, Clarice a Lucille jej vzaly sebou do kalifornského Berkeley na církevní shromáždění. Po jeho skončení se Lucille vrátila domů do práce, ale Clarice se rozhodla, že navštíví příbuzné v Missouri. Její přítelkyně z kostela, paní Champová, se ve snaze ušetřit dítě od dlouhé cesty na Středozápad nabídla, že se o něj nějaký čas postará. Paní Champová měla jedinou dceru, mladou dívku jménem Celestine. Jimi Hendrix ještě po letech často vzpomínal na laskavost, s níž se o něj Celestine jako o batole starala.

Péče paní Champové měla být pouze dočasná, ovšem protahovala se, až se nakonec zdálo, že by se postupem času mohla změnit v neformální adopci. Delores si s paní Champovou pravidelně dopisovala a svěřila se jí, že bude muset napsat Alovi a říct mu, že jeho syn je v Kalifornii. A tak Al kdesi v Pacifiku, tisíce kilometrů od domova a jen pár týdnů před propuštěním z armády, obdržel dopis, ze kterého se dověděl, že se o jeho dítě

stará úplně cizí žena.

Kapitola třetí NADPRŮMĚRNĚ INTELIGENTNÍ KLUK

SEATTLE, stát WASHINGTON

září 1945 – červen 1952

„Na svůj věk je nadprůměrně inteligentní a
tyhle lidi jsou z něj prostě celý pryč.“

– AL HENDRIX v dopisu své matce

AL HENDRIX SE DO SEATTLE VRÁTIL v

září 1945 na palubě vojenské transportní lodi. Když vplouvala do Elliotovy zátoky, ukázal na město a směrem ke kamarádovi prohodil: „Zrovna támhle bydlím.“ Ve skutečnosti však Al netušil, kde bude bydlet a odpověď na otázku, jestli vůbec ještě má ženu, byla stejně nejistá. Ještě ze zámoří učinil první právní kroky rozvodového řízení.

Jakmile vystoupil na břeh, vydal se ke svojí švagrové Delores a začal u ní bydlet; Buster byl stále v Kalifornii u paní Champové. Posléze odjel do Vancouveru navštívit svojí rodinu, po několika týdnech strávených v Kanadě se vrátil do Seattlu a zašel na radnici, kde si vyžádal kopii rodného listu svého syna. Myslel si, že jej bude potřebovat při převozu dítěte. Pro batole nakonec do Kalifornie vyrazil přesně dva měsíce po svém propuštění z armády.

Alovo první setkání se svým prvorozeným dítětem v bytě Champových bylo zvláštní. V knize Můj syn Jimi napsal, že jej přemohly smíšené pocity, které v něm první pohled na syna vyvolal: „Představoval jsem si čerstvě narozený miminko a našel tříletého kluka, jenž se uměl rozhlídnout kolem sebe a udělat si vlastní názor.“ Přinejmenším část jeho rozpaků

však způsobilo i to, jak moc se dítě podobalo svojí matce. Ta podoba Ala úplně ohromila, hlavně chlapcovy oči. Dokonce i klučinův široký, rovný úsměv mu připomněl Lucille. Champovi se Ala pokusili přemluvit, aby Bustera nechal u nich. Adoptce by se přichystala snadno a uvážímeli Alovu nejistou budoucnost, málokdo by si vsadil na to, že nebude souhlasit. V dopise, který z Berkeley poslal své matce, Noře Hendrixové, se Al svěřuje se svým dilematem, avšak zároveň je patrné, jak silně je zasažen rodičovskou láskou. Píše, že Buster je „krásný a tak sladký kluk. Na svůj věk je nadprůměrně inteligentní a tyhle lidi jsou z něj prostě celý pryč – každý je z něho unešený.“ Al dále napsal, že paní Champové při představě, že chlapce ztratí, krvácí srdce: „Jsou na něj tak fixovaní, tolik ho milují a on je na ně taky zvyklý, je to hanebnost odvézt ho pryč, ale já ho přeci taky miluju. Ale co, je to můj syn a já chci, aby věděl, kdo je jeho táta, i když mi už teď neřekne jinak než tatínku.“ Al zakončil dopis slovy, že kdyby měl Kalifornii opustit bez chlapce: „nikdy bych si to neodpustil, takže až odtud pojedu, kluk bude se mnou“. Úplně na závěr matce slíbil, že ji o Vánocích navštíví.

Pokud si Jimi Hendrix na první setkání s otcem vůbec pamatoval, nikdy se v žádném rozhovoru nezmnínil, co při té příležitosti cítil. Jimiho až do tohoto okamžiku vychovávaly výhradně ženy, v jeho životě chyběla jakákoliv otcovská postava. Zvyknul si na paní Champovou a zbožňoval její dceru Celestine. Když ve vlaku cestou domů zlobil a Al mu pohrozil trestem, Jimi plačtivě volal Celestine, svou ochránkyni, ale ta mu už nablízku být nemohla. Al dal svému synovi v rozjetém vlaku první otcovský výprask. „Myslím, že se mu začalo trochu stýskat a proto tak zlobil,“ napsal Al později.

V Seattlu se Al s Jimim nastěhovali k Delores do komplexu sociálních bytů vystavěných v rámci projektu Yesler Terrace. Jednalo se o první projekt rasově integrované bytové výstavby ve Spojených státech a i přes chudobu zdejších obyvatel se tu vytvořila semknutá komunita, v jejímž rámci se na jednom místě setkávaly rozdílné kultury. „Tenkrát to byla pěkná místa,“ vzpomíná Delores. „Nežilo tam moc černých, ale všichni spolu dobře vycházeli.“ Buster si tady našel spoustu nových kamarádů a právě zde začala jeho multikulturní výchova.

K obratu, který všechny překvapil, došlo, když se na místě krátce po Alovi s Jimim ukázala i Lucille. Se svým manželem se přivítala slovy: „Tak tady mě máš.“ Tři Hendrixovi se tak vůbec poprvé setkali v jedné místnosti. Pro všechny to bylo hořkosladké opětovné shledání: Lucille si nebyla jistá, jak ji přivítá její syn – kterého neviděla sedm měsíců – i její manžel; toho neviděla více než tři roky. Buster musel mít v hlavičce také pěkný zmatek, když poprvé uviděl oba svoje rodiče pohromadě. Al se nemohl rozhodnout, jestli má dát průchod svému vzteku na Lucille, nebo ji naopak sevřít v náruči. Ohromilo ho, jak je jeho žena atraktivní: za ty tři roky, co ji neviděl, se z nezralé dívky změnila v krásnou ženu. Ještě toho večera se Al rozhodl, že nebude pokračovat v rozvodových procedurách. Lucille se ho zeptala: „Chceš to se mnou ještě zkusit?“ Al bez váhání odpověděl: „Možná bude nejlepší dát tomu ještě jednu zatracenou šanci!“ Vzájemná fyzická přitažlivost byla jejich nejsilnějším poutem; díky ní si znovu a znovu padali do náruče, dokonce i v dobách, kdy jejich manželství procházelo pravidelně se opakujícími krizemi.

Následujících několik měsíců přineslo podle všeho nejdyličtější období, které spolu rodina zažila. Jelikož bydleli u Delores, jejich životní náklady byly minimální, navíc Al stále dostával malý plat od armády, a tak si s Lucille mohli skoro každou noc někam vyrazit. A Delores – žena konzervativnější než její sestra – byla vhodnou chůvou pro jejich syna. Lucille a Al hlídali její děti, když měla denní směnu v továrně Boeing; Delores se na oplátku starala o Bustera, zatímco se večer bavili a obnovovali svůj milostný vztah. „Opožděně si užívali svoje líbánky,“ jak to Delores vystihla. „Štrádovali si to po Jackson Street sem a tam.“

Vznikající rodina si dokonce vyrazila na výlet do Vancouveru. Lucille ani Buster se ještě nikdy nesetkali s Alovou matkou Norou a Al byl šťastný, že jí může ukázat svého potomka. Buster si babičku oblíbil, a tak byl tento výlet pouze prvním z mnoha, které podnikl, aby ji navštívil.

Delores, která nepila, postupem času došla trpělivost s Alovým a Lucilliným popíjením. „Opíjeli se a flámovali a já měla na krku rodinu,“ stěžovala si. Když Lucille přebrala, bývala přehnaně afektovaná a lítostivá. Al byl

opačný případ: alkohol zhoršoval jeho prchlivost a pod jeho vlivem se začínal vztekat.

Když si Al sehnal práci na jatkách, jeho plat jim umožnil přestěhovat se do hotelu, jenž sloužil jako útočiště náhodných návštěvníků čtvrti kolem Jackson Street. Jejich skromný pokoj měl jedinou postel, kterou Al, Lucille a Buster sdíleli. Vařili si na stolním vařiči s jedním hořákem; jediným dalším kusem nábytku v pokoji bylo kancelářské křeslo s otočným sedadlem. Ve stísněném hotelovém pokoji žili celé měsíce.

Během pobytu rodiny na hotelu a přesně rok po svém návratu z armády se Al rozhodl, že nechá oficiálně změnit jméno svého syna. Jako rodné vybral jméno James, protože to bylo jeho vlastní křestní jméno a jako prostřední Marshall, podle prostředního jména svého předčasně zesnulého bratra Leona. Poté někteří lidé chlapci říkali Jimi a jiní zase James, zatímco rodinní příslušníci zůstali u přezdívky Buster.

Rozhodnutí žít v hotelu přivedlo rodinu do prostředí, které Lucille důvěrně znala – šlo zhruba o stejnou čtvrt', v níž za války pracovala

jako servírka. Zнала tu spoustu lidí, a tak každá obyčejná procházka znamenala setkání s několika známými. Její obliba pomohla Alovi k navázání společenských styků, ale také podněcovala jeho žárlivost. „Al se znal jenom s Lucillinými přáteli,“ všimla si Delores. „Neměl žádné vlastní kamarády.“ Jejich čtvrt' patřila mezi národnostně nejpromíšenější ve městě a přátelé mladých manželů pocházeli z čínských, japonských, bělošských i několika filipínských rodin. Jedna z Alových vzpomínek nicméně naznačuje, že rasová nedůvěra byla v Seattlu stále hluboce zakořeněná: příslušná komise mu nějaký čas odmítala vydat námořnickou licenci, protože jej považovala za „hrozbu pro národní bezpečnost“ kvůli barevným přátelům, s nimiž se s Lucille stýkali.

Al nakonec licenci získal a sehnal si práci na obchodní lodi mířící do Japonska. Tento pracovní závazek jej odvedl tisíce mil od domova, a když se po několika týdnech vrátil, zjistil, že Lucille z jejich hotelu vykážali. Provozní hotelu mu prý řekl, že se tak stalo, když ji načapali na pokoji s cizím mužem.

Delores Alovu verzi událostí zpochybnila; ať už se stalo cokoliv, Alovi to nezabránilo, aby vzal

Lucille okamžitě na milost. Vznikl tak precedens: pravidelně se rozcházel a stejně pravidelně se zase usmiřovali. „Připomínalo to začarovaný kruh,“ napsal Al ve svém životopise. „Dva, tři měsíce šlo všechno hladce, nikde ani mráček, a pak jsem zase najednou zavěťřil: „A já... průšvih lítá ve vzduchu.“ Nevšedního modelu soužití rodičů si všimnul dokonce i malý Jimi Hendrix, který po letech v jednom rozhovoru prohlásil, že jejich vztah byl bouřlivý: „Máma a táta se dost hádali,“ řekl. „Musel jsem být pořád přichystaný na nenápadný přesun do Kanady.“ V Kanadě mohl pobývat u babičky Nory Hendrixové; ještě častěji ho odkládali k babičce Clarice, tetě Delores, nebo k Dorothy Hardingové v Seattlu.

Dorothy Hardingová se stala jeho nejčastější chůvou, když se obnovená rodina na jaře 1947 nastěhovala do svého prvního bytu, v domě vystavěném v rámci bytového projektu Rainier Vista, kde bydlela i Delores. Sídliště Rainer Vista leželo v údolí Rainier, tři míle jižně od Centrálního obvodu. Původně zde bydleli především bílí důchodci, ale po válce se stalo domovem pro část rostoucí černošské populace. Byt 1+1 na Oregonské ulici 3121 byl tak malý,

že Buster musel spávat v šatníku. Šatník se rovněž stával chlapcovým útočištěm pokaždé, když se jeho rodiče hádali, k čemuž docházelo stále častěji.

Většina rozbrojů pramenila z neutěšené finanční situace rodiny a z Lucilliných nářků, že Al málo vydělává a nedokáže je uživit. Vyhrožovala, že půjde a začne pracovat jako servírka, o čemž Al nechtěl ani slyšet, neboť takové řešení by ohrozilo jeho mužskou čest. V tomto období střídal různá, většinou manuální zaměstnání, ale nikde dlouho nevydržel. Pod záštitou zákona o vzdělávání válečných veteránů se s nadějí na lépe placené zaměstnání rovněž učil elektrikářem. Rodina musela vyjít s méně než devadesáti dolary na měsíc, přičemž nájem činil čtyřicet dolarů.

Lucille byla zvyklá na vzrušující život kolem „Hlavního tahu“ na Jackson Street, tak odlišný od přežívání v nuzné domácnosti v Rainier Vista, které nyní zakoušeli. Al se z práce vracel utahaný a jen zřídkakdy se mu ještě chtělo vyrazit někam za zábavou. Svojí ženě říkal, že může jít bez něho. „Když přišla domů,“ vzpomíná Delores, „seděl tam, pil a zuřil. Sousedka od vedle mi říkala, že každou noc

slýchá, jak na sebe řvou a fackují se.“ Jejich hádky opakovaně ústily do fyzického násilí a Lucille pak podle Delores byla často samá modřina.

Podle Ala se Lucille začátkem roku 1948 po jedné zvlášť vyhrocené scéně odstěhovala a asi měsíc žila s Filipíncem jménem Frank. Pokud je to pravda, ani tato epizoda zjevně nezavdala příčinu k rozvodu, a když se Lucille vrátila, Al ji znovu vzal na milost. Jak Al napsal ve svém životopise: „Nejsem žádný velký žárlivec, ale po věcech, které Lucille provedla, by si asi většina chlapů řekla: ‚Člověče, máš tohle zapotřebí?‘ Říkali mi, že by ji na mém místě vyhnali z baráku.“ Al se choval opačně: zdálo se, že když odešla, ještě víc po ní toužil. Podle Delores Hallové Al Lucille křivdil, když v každém jejím kamarádovi hned viděl milence, nicméně Al si nic nenechal vymluvit a trval tvrdohlavě na svém přesvědčení, že mu Lucille otevřeně nasazuje parohy – pravda bude nejspíš někde mezi oběma názory. Ovšem pokud je pravdivá jen polovina incidentů, které Al popisuje ve své autobiografii, patřil mezi paroháče první kategorie. Delores tvrdí, že Alový žárlivé představy byly pouhým

výplodem jeho bujně, alkoholem podněcované fantazie.

Jenomže Ala netrápily jenom přízraky milenců čistě imaginárních. Toho roku propustili z vězení Johna Page, který se znovu objevil na scéně a toužil po pomstě. „Vyhrožoval, že nás všechny zabije,“ vzpomíná Delores. Page si pro Lucille přišel s pistolí v ruce a přísahal, že ji odveze do Kansas City. Odehnal ho až jeden rodinný přítel se svou vlastní pistolí. „John Page si vzal do hlavy, že Lucille pro něho bude šlapat chodník,“ vysvětluje Delores. Page se zjevně před svými kumpány vychloubal, že mu Lucille se svojí světlou pletí vydělá balík peněz. Delores svoji sestru zapřísahala, aby se Pageovi velkým obloukem vyhnula, ale dostalo se jí bezelstné odpovědi, z níž jasně vyplývalo, že Lucille je s Pagem vlastně spřáhnutá: „Vlastně s ním skoro nic nemám,“ řekla šokované Delores, „ale vždycky mi dává peníze a kupuje mi fajnový dárky.“ Dorothy Hardingová tehdejší situaci vystihla slovy „strašlivý Boží dopuštění“.

Page se nenechal jen tak snadno odradit. Jednoho večera, když Al, Lucille, Delores a další příbuzní odcházeli z kina Atlas, objevil se

Page a popadnul Lucille.

„Nešahej na ni!“ zaječel Al.

„Je to moje ženská,“ odvětil Page. „Vůbec mě nezajímá, že seš nákej její manžilek. Nebyls tady – nevíš nic.“

Po těchto slovech se oba muži začali rvát. Page byl mohutnější než Al, jenomže ten měl boxerskou průpravu a zasadil první dobře mířenou ránu, která jeho rivala na krátko omráčila. Bitka pokračovala na ulici a Al si udržoval převahu. Dav čumilů nakonec oba soky oddělil a Page vzal nohy na ramena. Lucille odešla se svým manželem a John Page je už nikdy neobtěžoval.

Ještě vytrvalejším démonem než žárlivost byl alkohol, který podněcoval většinu svárů mezi Jimiho rodiči. „Když chlastali, hádali se,“ všimla si Delores. Z jejich bytu se rovněž stalo oblíbené večírkové doupě: „Když jsme s Lucille měli doma alkohol, tak jsme spolu nasávali a pak se přidali další a najednou se z toho vyvrbil mejdan,“ napsal Al v knížce Můj syn Jimi. Tyhle večírky byly tak divoké, že Delores i Dorothy zakázaly svým dětem chodit k Hendrixovým na návštěvu. Jimi musel buď